

ÌKÉDE KÁRIAYÉ FÚN ÈTÓ, OMỌ̀NÌYÀN

ÒRÒ, ÀKÓSO,

Bí ó ti jẹ, pé síṣe àkíyèsí iyì tó jẹ, àbímó, fún èdá àti ìdógba ètó, tí kò ṣeé mú kúrò tí èdá kòòkan ní, ní òkúta ìpílẹ̀ fún òmìnira, ìdájó, òdodo àti àlàáfíà lágbàáyé,

Bí ó ti jẹ, pé àlka àwọn ètó, omọ̀nìyàn sí àti ìkégàn àwọn ètó, wònyí ti ṣe okùnfà fún àwọn ìwà búburú kan, tó mú èrì - okàn èdá gbogbé, tó sì jẹ, pé ìbèrè ìgbé ayé titun, nínú èyí tí àwọn ènìyàn yóò ti ní òmìnira òrò, síso, àti òmìnira láti gba ohun tó bá wù wọn gbó, òmìnira lówó, èrù àti òmìnira lówó, àìní, ní a ti kà sí àníyàn tó ga jù lọ, lókàn àwọn omọ - ènìyàn,

Bí ó ti jẹ, pé ó ṣe pàtàkì kí a dáàbò bo àwọn ètó omọ̀nìyàn lábé, òfin, bí a kò bá fé, ti àwọn ènìyàn láti kojú ìjà sí ìjọba ipá àti ti amúnisìn, nígbà tí kò bá sí ọ̀nà àbáyọ, m̀íran fún wọn láti bèèrè ètó, wọn,

Bí ó ti jẹ, pé ó ṣe pàtàkì kí ìdàgbàsókè ìbáṣepò, ti ọ̀ré - sí - ọ̀ré, wà láàrin àwọn orílẹ̀ - èdè,

Bí ó ti jẹ, pé gbogbo omọ, Àjo - ìsòkan orílẹ̀ - èdè àgbáyé tún ti tẹnu mó, ìpinnu tí wọn ti ṣe tẹlẹ̀, nínú ìwé àdéhùn wọn, pé àwọn ní ìgbàgbó, nínú ètó, omọ̀nìyàn tó jẹ, kò - ṣeé - má - nìí, ìgbàgbó, nínú iyì àti èyẹ, èdá ènìyàn, àti ìgbàgbó, nínú ìdógba ètó, láàrin okùnrin àti obìnrin, tó sì jẹ, pé wọn tún ti pinnu láti ṣe ìgbéláruge, ìtèsíwájú àwùjo, nínú èyí tí òmìnira ètò ìgbé - ayé rere èdá ti lè gbòòrò sí i,

Bí ó ti jẹ, pé àwọn omọ, egbé, Àjo - ìsòkan orílẹ̀ - èdè àgbáyé ti jẹjẹ, láti fowósowó, pò, pèlú Àjo, náà, kí wọn lè jo, ṣe àṣeyege nípa àmúṣe, àwọn ètó, omọ̀nìyàn àti òmìnira èdá tó jẹ, kò - ṣeé - má - nìí àti láti rí i pé à ń bòwò, fún àwọn ètó, náà káriayé,

Bí ó ti jẹ, pé àfi tí àwọn ètó, àti òmìnira wònyí bá yé ènìyàn nìkan ní a fi lè ní àmúṣe, èjẹ, yìí ní kíkún,

Ní báylí,

Àpapò, ìgbìmò, Àjo - ìsòkan orílẹ̀ - èdè àgbáyé ṣe ìkéde káriayé ti ètó, omọ̀nìyàn, gégé, bí ohun àfojúsùn tí gbogbo èdá àti orílẹ̀ - èdè jo, ń lépa lónà tó jẹ, pé enì kòòkan àti èka kòòkan láwùjo, yóò fi ìkéde yìí sòkàn, tí wọn yóò sì rí i pé àwọn lo ètò - ìkóni àti ètò - èkó, láti ṣe ìgbéláruge, ìbòwò, fún ètó, àti òmìnira wònyí. Bákan náà, a gbodò, rí àwọn ìgbésè, tí ó lè mú ìlọsíwájú bá orílẹ̀ - èdè kan soṣo, tàbí àwọn orílẹ̀ - èdè sí ara wọn, kí a sì rí i pé a fi ọ̀wò, tó jojú wo, àwọn òfin wònyí, kí àmúlò wọn sì jẹ, káriayé láàrin àwọn ènìyàn orílẹ̀ - èdè tó jẹ, omọ, Àjo - ìsòkan àgbáyé fúnra wọn àti láàrin àwọn ènìyàn orílẹ̀ - èdè m̀íran tó wà lábé, àṣe, wọn.

Abala kííní.

Gbogbo ènìyàn ní a bí ní òmìnira; iyì àti ètó, kòòkan sì dógba. Wọn ní èbùn ti làákàyè àti ti èrì - okàn, ó sì ye, kí wọn ó máa hùwà sí ara wọn gégé, bí omọ, iyá.

Abala kejì.

Enì kòòkan ló ní ànfàní sí gbogbo ètó, àti òmìnira tí a ti gbé kalẹ̀, nínú ìkéde yìí láìfi ti ọ̀rò, ìyàtò, èyà kankan ṣe; ìyàtò, bí i ti èyà ènìyàn, àwò, ako - n̄ - bábo, èdè, èsìn, ètò ìṣelú, tàbí ìyàtò, nípa èrò enì, orílẹ̀ - èdè enì, orírun enì, ohun ìní enì, ìbí enì, tàbí ìyàtò, m̀íran yòowù kó jẹ. Síwájú sí i, a kò gbodò, ya enìkẹni sọ̀tò, nítorí irú ìjọba

orílẹ̀ - èdè rẹ̀ ní àwùjọ̀ àwọn orílẹ̀ - èdè tàbí nítorí ètò - ìṣẹ̀lú tàbí ètò - ìdájọ̀ orílẹ̀ - èdè rẹ̀; orílẹ̀ - èdè náà ìbáà wà ní òmìnira tàbí kí ó wà lábẹ̀ ìṣàkóso ilẹ̀ m̀íràn, wọn ìbáà má dàà ìjọba ara wọn se tàbí kí wọn wà lábẹ̀ ìkání - lápá - kò yòowù tí ìbáà fẹ́ dí òmìnira wọn lówó, gégé bí orílẹ̀ - èdè.

Abala kẹta.

Ènì kòòkan ló ní ètọ́, láti wà láàyè, ètọ́ sí òmìnira àti ètọ́ sí ààbò ara rẹ̀.

Abala kẹrin.

A kò gbọdọ́ mú ẹnikẹni ní ẹrú tàbí kí a mú un sìn; ẹrú níní àti ò wò ẹrú ni a gbọdọ́ fi òfin dè ní gbogbo ọ̀nà.

Abala karùn - ún.

A kò gbọdọ́ dá ẹni kẹni lóró tàbí kí a lò ó ní ilò ìkà tí kò ye, ọ̀mọ, ẹ̀niyàn tàbí ilò tó lè tàbùkù èdá ẹ̀niyàn.

Abala kẹfà.

Ènì kòòkan ló ní ètọ́ pé kí a kà á sí gégé bí ẹ̀niyàn lábẹ̀ òfin ní ibi gbogbo.

Abala keje.

Gbogbo ẹ̀niyàn ló dógba lábẹ̀ òfin. Wọn sì ní ètọ́ sí àà bò lábẹ̀ òfin láìsí ìyàsótò, kankan. Gbogbo ẹ̀niyàn ló ní ètọ́ sí ààbò tó dógba kúrò lówó, ìyàsótò, yòowù tí ìbáà lòdì sí ikéde yíi àti ètọ́ kúrò lówó, gbogbo ohun tó bá lè ti ẹ̀niyàn láti se irú ìyàsótò, bẹẹ.

Abala kejo.

Ènì kòòkan lórílẹ̀ - èdè, ló ní ètọ́ sí àtúnse tó jojú ní ilé - ejọ́, fún iwà tó lòdì sí ètọ́, ọ̀mọniyàn, tó jẹ kò - seé - má - nìí gégé bó se wà lábẹ̀ òfin àti bí òfin - ipilẹ̀ se là á sílẹ̀.

Abala keşàn - án.

A kò gbọdọ́ sàdédé fi òfin mú ẹ̀niyàn tàbí kí a kàn gbé ẹ̀niyàn tì mólé, tàbí kí a lé ẹ̀niyàn jáde ní ilú láinídìí.

Abala kewàá.

Ènì kòòkan tí a bá fi ẹ̀sùn kàn ló ní ètọ́ tó dógba, tó sì kún, láti sàlàyé ara rẹ̀ ní gban̄gba, níwájú ilé - ejọ́, tí kò sẹgbè, kí wọn lè se ipinnu lórí ètọ́ àti ojúse rẹ̀ nípa irú ẹ̀sùn ọ̀ràn dídá tí a fi kàn án.

Abala koḱànlá.

Ènikẹni tí a fi ẹ̀sùn kàn ni a gbọdọ́ gbà wí pé ó jàrè títí ẹ̀bi rẹ̀ yóò fi hàn lábẹ̀ òfin nípasẹ̀ ìdájọ́, tí a se ní gban̄gba nínú èyí tí ẹni tí a fi ẹ̀sùn kàn yóò ti ní gbogbo ohun tí ó nílò láti fi se àwíjàre ara rẹ̀.

A kò gbọdọ́ dá ẹ̀bi ẹ̀sẹ̀ fún ẹnikẹni fún pé ó hu iwà kan tàbí pé ó se àwọn àfojúfò kàn nígbà tó jẹ pé lásìkò tí èyí se, irú iwà bẹẹ, tàbí irú àfojúfò bẹẹ kò lòdì sí òfin orílẹ̀ - èdè ẹni náà tàbí òfin àwọn orílẹ̀ - èdè àgbáyé m̀íràn. Bákan náà, ìjeníyà tí a lè fún ẹni tó dẹse kò gbọdọ́ ju èyí tó wà ní ìmúlò ní àsìkò tí ẹni náà dá ẹ̀sẹ̀ rẹ̀.

Abala kejílá.

Eni kòòkan ló ní ètọ́ pé kí a má sàdédé se àyọjúràn sí ọ̀rọ̀ ìgbésí ayé rẹ̀, tàbí sí ọ̀rọ̀ẹbí rẹ̀, tàbí sí ọ̀rọ̀ ìdílẹ̀ rẹ̀, tàbí ìwé tí a kọ sí i; a kò sì gbọdọ̀ ba iyì àti orúko rẹ̀, jẹ́. Eni kòòkan ló ní ètọ́ sí ààbò lábé, òfin kúrò lówó, irú àyọjúràn tàbí ìbanijé bẹẹ.

Abala ketàlá.

Eni kòòkan ló ní ètọ́ láti rìn káàkiri ní òmìnira kí ó sì fi ibi tó bá wù ú se ìbùgbé láàrin orílẹ̀ - èdè rẹ̀.

Eni kòòkan ló ní ètọ́ láti kúrò lórílẹ̀ - èdè yòowù kó jẹ́, tó fi mó orílẹ̀ - èdè tirẹ̀, kí ó sì tún padà sí orílẹ̀ - èdè tirẹ̀, nígbà tó bá wù ú.

Abala keṛinlá.

Eni kòòkan ló ní ètọ́ láti wá ààbò àti láti je, àn fàní ààbò yìí ní orílẹ̀ - èdè miíràn nígbà tí a bá ń se inúnibíni sí i.

A kò lè lo ètọ́ yìí fún eni tí a bá pè léjọ́, tó dájú nítorí e, sẹ̀, tí kò je, mó, ọ̀rọ̀, ìsèlú tàbí ohun miíràn tí ó se tí kò bá ète àti ìgbékalẹ̀, Ajo, - isòkan orílẹ̀ - èdè àgbáyé mu.

Abala keṛèédógún.

Eni kòòkan ló ní ètọ́ láti jẹ́ omo, orílẹ̀ - èdè kan.

A kò lè sàdédé gba ètọ́, jíjẹ́, omo, orílẹ̀ - èdè eni lówó, enikéni láinídíí tàbí kí a kò fún enikéni láti yàn láti jẹ́ omo, orílẹ̀ - èdè miíràn.

Abala keṛindínlógún.

Toṣùnrin toṣinrin tó bá ti bàlágà ló ní ètọ́ láti fé ara wọn, kí wọn sì dá ebi ti wọn sílẹ̀, láìsí ìkanilápá - kò kankan nípa èyà wọn, tàbí orílẹ̀ - èdè wọn tàbí èsìn wọn. Ètọ́ wọn dógba nínú ìgbeyàwó ìbàà jẹ́, nígbà tí wọn wà papò, tàbí léyìn tí wọn bá kọ ara wọn.

A kò gbọdọ̀ se ìgbeyàwó kan láìjẹ́, pé àwọn tí ó fé, fé, ara wọn ní òmìnira àtòkànwá tó péye láti yàn fúnra wọn.

Ebi jẹ́ ìpilẹ̀, pàtàkì àdánidá ní àwùjo, ó sì ní ètọ́ pé kí àwùjo àti orílẹ̀ - èdè ó dáàbò bọ́ ó.

Abala ketàdínlógún.

Eni kòòkan ló ní ètọ́ láti dá ohun ìní ara rẹ̀ ní tàbí láti ní in papò, pèlú àwọn miíràn.

A kò lè sàdédé gba ohun ìní eni kan lówó, rẹ̀, láinídíí.

Abala kejìdínlógún.

Eni kòòkan ló ní ètọ́ sí òmìnira èrò, òmìnira èrí - okàn àti òmìnira e, sìn. Ètọ́ yìí sì gbani láàyè láti pààrò e, sìn tàbí ìgbàgbó eni. Ó sì fún eyo, eni kan tàbí àkójopò, èniyàn láàyè láti se èsìn wọn àti ìgbàgbó wọn bó se je, mó, ti ikóni, isesí, ijósìn àti imúse ohun tí wọn gbàgbó, yálà ní ikòkò, tàbí ní gbanḡba.

Abala koṣàndínlógún.

Eni kòòkan ló ní ètọ́ sí òmìnira láti ní ìmòràn tí ó wù ú, kí ó sì so, irú ìmòràn bẹẹ.

jáde; ètótíí gbani láàyè láti ní ìmòrán yòowù láìsì àtakò láti òdò, eníkèni láti wádíí òrò, láti gba ìmòrán lódò, èlòmíràn tàbí láti gbani níyànjú lónàkónà láika ààlà orílẹ̀-èdè kankan kún.

Abala ogún.

Eni kòòkan ló ní ètò, sí òmìnira láti pé jo, pò, àti láti dara pò, mó, àwọn mìíràn ní àlàáfíà.

A kò lè fi ipá mú eníkèni dara pò, mó, egbé, kankan.

Abala kòkànlélógún.

Eni kòòkan ló ní ètò, láti kópa nínú ìsàkóso orílẹ̀-èdè rẹ̀, yálà fúnra rẹ̀, tàbí nípasẹ̀ àwọn aṣojú tí a kò fi ipá yàn.

Eni kòòkan ló ní ètò, tó dógba láti se isé, ìjòba ní orílẹ̀-èdè rẹ̀.

I fẹ́ àwọn ènìyàn ilú ní yóò jé, òkúta ipílẹ̀ fún à se, ìjòba; a ó máa fi ifé, yíí hàn nípasẹ̀ ibò tòótó, tí a ó máa dì láti ìgbà dé ìgbà, nínú èyí tí eni kòòkan yóò ní ètò, sí ibò kan soṣo, tí a dì ní ìkòkò, tàbí nípasẹ̀ irú o, ná ìdìbò mìíràn tí ó bá irú ìdìbò bẹ̀, mu.

Abala kejìlélógún.

Eni kòòkan gégé, bí èyà nínú àwùjo, ló ní ètò, sí ìdààbò bò láti owó, ìjòba àti láti jé, àn fà ní àwọn ètò, tí ó bá orò-ajé, iwà lówùjo, àti àṣà àbínibí mu; àwọn ètò, tí ó jé, kò-seé-má-níí fún iyì àti ìdàgbàsókè èdà ènìyàn, nípa akitiyan nínú orílẹ̀-èdè àti ifowóṣowó, pò, láàrin àwọn orílẹ̀-èdè ní ibámu pèlú ètò àti ohun àlùmónì orílẹ̀-èdè kòòkan.

Abala ketàlélógún.

Eni kòòkan ló ní ètò, láti sísé, láti yan irú isé, tí ó wù ú, lábé, àdéhùn tí ó tó, tí ó sì tún rorùn, kí ó sì ní ààbò kúrò lówó, àìrísé, se.

Eni kòòkan ló ní ètò, láti gba iye owó tí ó dógba fún irú isé, kan náà, láìsì ìyàsótò, kankan.

Eni kòòkan tí ó bá n sísé, ní ètò, láti gba owó osù tí ó tó, tí yóò sì tó fún òun àti ebí rẹ̀, láti gbé ayé tí ó bu iyì kún ènìyàn; a sì lè fi kún owó yíí nípasẹ̀ oríṣíí àwọn ètò ìrànlowó, mìíràn nígbà tí ó bá ye.

Eni kòòkan ló ní ètò, láti dá egbé, òsìsé, sílẹ̀, àti láti dara pò, mó, irú egbe; bẹ̀, láti dáàbò bo àwọn ohun tí ó je, é, lógún.

Abala kerìnlélógún.

Eni kòòkan ló ní ètò, sí ìsinmi àti fàájì pèlú àkókò tí kò pò, jù lénu isé, àti àsìkò ìsinmi lénu isé, láti ìgbà dé ìgbà tí a ó sanwó fún.

Abala keèédógbòn.

Eni kòòkan ló ní ètò, láti gbé ìgbé ayé tó bójú mu nínú èyí tí òun àti ebí rẹ̀, yóò wà ní ìlera àti àlàáfíà, tí wọn yóò sì ní oúnje, aṣo, ilégbèé, àti àn fàní fún iwòsàn àti gbogbo ohun tó lè mú èdà gbé ìgbé ayé rere. Bákan náà, eni kòòkan ló tún ní ààbò nígbà àìníṣélówó, nígbà àìsà n, nígbà tó bá di aláàbò-ara, ní ipò opó, nígbà ogbó rẹ̀, tàbí

ìgbà mìíràn tí èniyàn kò ní ọ̀nà láti rí ounje, ọ̀ò jó, tí eléyí kí í sì í sẹ̀ ẹ̀bi olúwa rẹ̀.

A ní láti pèsè ìtọ́jú àti ìrànlowó pàtàkì fún àwọn abiyamo, àti àwọn oṃodé. Gbogbo àwọn oṃodé yóò máa je àwọn àn fàní ààbò kan náà nínú àwùjọ, yálá àwọn ọ̀bí wọn fé ara wọn ní tàbí wọn kò fé ara wọn.

Abala kẹ̀rindínlógbòn.

Ènì kòòkan ló ní ètọ́ láti kọ́ ẹ̀kọ́. Ó kéré tán, ẹ̀kọ́ gbodò jẹ́ ọ̀fẹ́ ní àwọn ilé - ẹ̀kọ́ alákoóbèrè. Ẹ̀kọ́ ní ilé - ẹ̀kọ́ alákoóbèrè, yíí sì gbodò jẹ́ dandan. A gbodò pèsè ẹ̀kọ́ isẹ́ - ọwó, àti ti ìmò - èrọ fún àwọn èniyàn lápapò. Àn fàní tó dógba ní ilé - ẹ̀kọ́ gíga gbodò wà ní àrówótó gbogbo eni tó bá tó sí.

Ohun tí yóò jẹ́ ète ẹ̀kọ́ ní láti mú ilọ́síwájú tó péye bá ẹ̀dá èniyàn, kí ó sì túbò rí i pé àwọn èniyàn bọ̀wò fún ètọ́ oṃoniyàn àti àwọn òmìnira wọn, tó jẹ́ kò - sẹ́é - má - nií. E tò ẹ̀kọ́ gbodò lè rí i pé èmí; ìgbóra - eni - yé, ìbágbépò àlàáfíà, àti ìfẹ́ ọ̀rẹ́ - sí - ọ̀rẹ́ wà láàrin orílẹ́ - èdè, láàrin èyà kan sí òmíràn àti láàrin ẹ̀lẹ̀sìn kan sí òmíràn. E tò - ẹ̀kọ́ sì gbodò kún àwọn akitiyan Àjọ - isòkan orílẹ́ - èdè àgbáyé lówó láti rí i pé àlàáfíà fídí múlẹ̀.

Àwọn ọ̀bí ló ní ètọ́ tó ga jù lo láti yan ẹ̀kọ́ tí wọn bá fé fún àwọn oṃo wọn.

Abala kẹ̀tadínlógbòn.

Ènì kòòkan ló ní ètọ́ láìjẹ́ pé a fi ipá mú un láti kópa nínú àpapò ìgbé ayé àwùjọ rẹ̀, kí ó je ìgbádùn gbogbo ohun àmúṣe wà ibè, kí ó sì kópa nínú ìdàgbàsókè ìmò, sáyẹ̀n sì àti àwọn àn fàní tó n ti ibè, jáde.

Ènì kòòkan ló ní ètọ́ sí ààbò àn fàní ìmoyì àti ohun ìní tí ó je yo láti inú isẹ́ yòówù tí ó bá sẹ̀ ìbáà sẹ̀ ìmò, sáyẹ̀n sì, ìwé kíkọ, tàbí isẹ́ ọ̀nà.

Abala kejìdínlógbòn.

Ènì kòòkan ló ní ètọ́ sí ètò nínú àwùjọ rẹ̀ àti ní gbogbo àwùjọ àgbáyé níbi tí àwọn ètọ́ òmìnira tí a ti gbé kalẹ̀ nínú ìkéde yíí yóò ti jẹ́ mímúṣe.

Abala koṣàndínlógbòn.

Ènì kòòkan ló ní àwọn ojúṣe kan sí àwùjọ, nípasè èyí tí ó fi lè sẹ́é sẹ́ fún eni náà láti ní ìdàgbàsókè kíkún gégé bí ẹ̀dá èniyàn.

O fin yóò de eni kòòkan láti fi ọ̀wò àti ìmoyì tí ó tó fún ètọ́ àti òmìnira àwọn ẹ̀lòmíràn nígbà tí eni náà bá n lo àwọn ètọ́ àti òmìnira ara rẹ̀. E yí wà ní ìbámu pèlú ọ̀nà tó ye, tó sì tó láti fi bání lò nínú àwùjọ fún ire àti àlàáfíà àwùjọ náà nínú èyí tí ìjọba yóò wà lówó gbogbo èniyàn.

A kò gbodò lo àwọn ètọ́ àti òmìnira wònyí rará, ní ọ̀nà yòówù kó jẹ́, tó bá lòdì sí àwọn ète àti ìgbékalẹ̀ Àjọ - àpapò, orílẹ́ - èdè agbáyé.

Abala ogbòn.

A kò gbodò túmò, ohunkóhun nínú ìkéde yíí gégé bí ohun tí ó fún orílẹ́ - èdè kan tàbí àkójopò, àwọn èniyàn kan tàbí ẹ̀nikẹ̀ni ní ètọ́ láti sẹ́ ohunkóhun tí yóò mú ìparun bá èyíkẹyí nínú àwọn ètọ́ àti òmìnira tí a kéde yíí.